

Hof Den Haag, 21 juni 2007, Frodo-dressoir

Frodo dressoir

Freedom dressoir

AUTEURSRECHT

Oorspronkelijk werk de totaalindruk van het dressoir 'Frodo' wordt vooral bepaald door de uitgefreesde blokjes en het daardoor ontstane lijnenspel

Het hof is van oordeel dat de totaalindruk van het dressoir 'Frodo' vooral wordt bepaald door de uitgefreesde blokjes en het daardoor ontstane lijnenspel en beschouwt deze auteursrechtelijk beschermde trek dan ook als de gezichtsbepalende trek. De uitgeholde poten springen minder in het oog; door de dikte van de poten wordt in de eerste plaats de 'blok vorm' benadrukt.

Ontlening

- Ontlening moet worden aangenomen indien totaalindrukken te weinig verschillen

Een (door de maker van het beweerdelijk inbreukmakende werk te ontzenuwen) vermoeden van ontlening moet worden aangenomen indien het beweerdelijk inbreukmakende werk in zodanige mate de auteursrechtelijk beschermde trekken van het eerdere werk vertoont, dat de totaalindrukken die beide werken maken te weinig verschillen voor het oordeel dat het eerstbedoelde werk als een zelfstandig (bedoeld is: nieuw en oorspronkelijk) werk kan worden aangemerkt (HR 29 december 1995, NJ 1996, 546 en HR 29 november 2002, NJ 2003, 17).

- Voor tegenbewijs ontlening in kort geding geen plaats

Het hof merkt daarbij op dat voor (tegen)bewijslevering in een kort geding als het onderhavige geen plaats is

Inbreuk

Het dressoir 'Freedom' vertoont derhalve de auteursrechtelijk beschermde trek van het dressoir 'Frodo' die gezichtsbepalend is

Het dressoir 'Freedom' van VDV, zoals dat getoond is ter zitting, heeft blokvormige poten en een dik bovenblad en is voorzien van vier deuren. In de hoeken van de kaders van de deuren zijn horizontale en verticale groeven gefreesd waardoor het lijkt alsof de hoeken van de kaders uit 'losse' blokjes (rechthoekjes) bestaan en waardoor een lijnenspel ontstaat dat vergelijkbaar is met dat bij het dressoir 'Frodo'. Het dressoir 'Freedom' vertoont derhalve de auteursrechtelijk beschermde trek van het dressoir 'Frodo' die gezichtsbepalend is. Naar het oordeel van het hof komt de totaalindruk van het dressoir 'Freedom' daardoor zodanig overeen met die van het dressoir 'Frodo', dat sprake is van inbreuk op het auteursrecht van Mintjens.

Winstafdracht

Voor winstafdracht is slechts plaats bij kwade trouw

De vorderingen tot het doen van opgave van genoten winst en winstafdracht (petitum sub g en h) zullen eveneens worden afgewezen. Voor winstafdracht is slechts plaats voor zover sprake is van kwade trouw van de inbreukmaker. Dat sprake zou zijn van kwade trouw van VDV is voorshands niet vast komen te staan. Dit onderwerp kan zo nodig in een bodemprocedure aan de orde worden gesteld.

PROCESRECHT

Proceskosten

Proceskosten artikel 1019h Rv ter zake van na 29 april 2006 aanhangig gemaakte procedures

De Handhavingsrichtlijn is wat betreft vergoeding van buitengerechtigde en proceskosten inmiddels geïmplementeerd in de Nederlandse wet door toevoeging van artikel 1019h aan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, in werking getreden op 1 mei 2007. De richtlijn had uiterlijk 29 april 2006 in de Nederlandse wet geïmplementeerd moeten zijn. Door de niet-tijdige implementatie is voor de Nederlandse rechter de verplichting ontstaan de bestaande regelgeving zoveel mogelijk richtlijnconform te interpreteren. Dit geldt evenwel slechts voor zaken die aanhangig zijn gemaakt na 29 april 2006 (de uiterste implementatiedatum). De onderhavige zaak was in eerste aanleg aanhangig vanaf 18 februari 2006, de datum waarop de kortgedingdagvaarding is uitgebracht (artikel 125 Rv.) en de zaak in hoger beroep vanaf 4 april 2006, de dag waarop de appèldagvaarding is uitgebracht. Derhalve is zowel de procedure in eerste aanleg als die in appel aanhangig gemaakt vóór 29 april 2006, zodat voor beide instanties geldt dat er geen aanleiding bestaat voor richtlijnconforme toepassing van artikel 14. Handhavingsrichtlijn.

Vindplaatsen: [Boek9](#)

Hof Den Haag, 21 juni 2007

(D. Kiers-Becking, W.A.J. van Lierop en G.J. Verdun)

(...).

Uitspraak: 21 juni 2007

Rolnummer: 061473

Rolnummer rechtbank: 16/2006

HET GERECHTSHOF TE 'S-GRAVENHAGE, kamer MC-5,

heeft het volgende arrest gewezen in de zaak van de vennootschap naar vreemd recht KAREL MINTJENS N.V.,

gevestigd te Westmalle, België, appellante,

hierna te noemen: Karel Mintjens,

procureur: mr H.J.A. Knijff,

tegen

V.D.V. MEUBELN B.V.,

gevestigd te Hulst,

geïntimeerde,

hierna te noemen: VDV,

procureur: mr E.A.C. van Kempen.

Het geding

Bij exploit van 4 april 2006 is Mintjens in hoger beroep gekomen van het tussen haar als eiseres en VDV als gedaagde gewezen vonnis van de voorzieningenrechter in de rechtbank Middelburg van 8 maart 2006. Bij memorie van grieven heeft zij acht grieven tegen het vonnis aangevoerd en bij akte 14 producties overgelegd. Bij memorie van antwoord heeft VDV de grieven bestreden. Partijen hebben hun standpunten op 22 maart 2007 voor het hof doen bepleiten aan de hand van pleitnotities, Mintjens door mr L.E.J. Jonker, advocaat te 's-Hertogenbosch, en mr K. de Hing, advocaat te Antwerpen, en VDV door mr P.A.J.M. Lodestijn, advocaat te Plasmolen. Bij die gelegenheid hebben beide partijen nog producties in het geding gebracht. Mintjens heeft haar procesdossier overgelegd. Partijen hebben arrest gevraagd.

Beoordeling van het hoger beroep

1. Het hof gaat in hoger beroep uit van de door de voorzieningenrechter in het vonnis onder 2.1 tot en met 2.4 voorshands vastgestelde en ook in hoger beroep niet weersproken feiten.

2. Het gaat in deze zaak om het volgende. Mintjens heeft in de loop van 2004 een meubellijn ontwikkeld onder de naam 'Frodo'. VDV verhandelt meubelen onder de naam Fortuna. Volgens Mintjens zijn de meubelen uit de Frodo-meubellijn auteursrechtelijk beschermde werken. Mintjens heeft onder meer de dressoirkast uit de Frodo-meubellijn als gemeenschapsmodel laten registreren. Mintjens stelt zich op het standpunt dat VDV inbreuk maakt op haar auteurs- en modelrechten en dat tevens sprake is van slaafse nabootsing. Zij heeft VDV in kort geding gedagvaard en een inbreukverbod gevorderd, met nevenvorderingen.

3. De voorzieningenrechter heeft de vorderingen afgewezen. Daartoe heeft hij overwogen:

'4.2. De meubelen van beide meubellijnen zijn (...) onderdeel van een bepaalde stijl of trend, die zich blijkt

de door VDV overgelegde producties, al geruime tijd vóór het ontwerp van de 'Frodo' meubellijn heeft ingezet. Vormgevingselementen die bepaald worden door een bepaalde stijl of trend komt geen bescherming toe. Dit geldt op twee na voor al/e elementen die Mintjens als kenmerkende elementen van haar meubellijn aanduidt. Als zodanig noemt Mintjens (a) de brede kaders met doorlopende groeven waardoor de hoeken uit losse blokjes lijken te bestaan, (b) de ten opzichte van de kaders diep gelegen panelen, (c) de dikte van de poten of staanders ten opzichte van die van het bovenblad, (d) het effect van het 'zwevende' bovenblad en (e) de uitgefreesde hoeken die doorlopen in het bovenblad.

Hiervan zijn de elementen (d) en (e) niet terug te vinden in eerder ontworpen meubelen, de overige wel. Deze twee voor de 'Frodo' meubellijn ten opzichte van de heersende trend meest kenmerkende elementen komen in de getoonde meubelen van VDV niet voor.

4.3. Wanneer er voorshands van uitgegaan wordt dat Mintjens modelrechten kan ontlenen aan de inschrijving als gemeenschapsmodel en dat zij auteursrechten kan doen gelden op de meubelen van de 'Frodo' meubellijn, komt de vraag aan de orde of de getoonde meubelen van VDV daarop inbreuk maken.

4.4. Bij de beantwoording van deze vraag komt het zowel waar het gaat om de modelrechtelijke bescherming als bij de auteursrechtelijke bescherming aan op de totaalindruk van de desbetreffende producten (HR 29 december 1995, NJ 1996, 546). Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter kan van de meubelen van VDV, zoals dat blijkt uit de door Mintjens overgelegde producties, niet worden gezegd dat deze zijn te beschouwen als een nabootsing of verveelvoudiging in de zin van de Auteurswet dan wel als gebruik van het model; waarvoor de inschrijving is gemeenschapsmodel is verkregen. Bezien tegen de achtergrond van de eerdergenoemde heersende trend in de meubelbranche is de totaalindruk van de meubelen uit de 'Frodo' meubellijn, die als stijlvol en sierlijk gekarakteriseerd kan worden, in meer dan slechts ondergeschikte mate afwijkend van de totaalindruk van de getoonde meubelen uit de 'Freedom/Fortuna' meubellijn, die overwegend een plumpe en massieve indruk maken. Juist de elementen die binnen de trend aan de meubelen uit de 'Frodo' meubellijn het eigen karakter geven en bepalend zijn door de totaalindruk ervan, de elementen (d) en (e), ontbreken bij de getoonde meubelen van VDV.'

Tegen deze overwegingen zijn de grieven gericht. In hoger beroep heeft Mintjens haar vordering beperkt tot een verbod om inbreuk te maken op haar auteurs- en modelrechten op het dressoir uit de Frodo-meubellijn, met nevenvorderingen.

4. VDV betwist niet dat aan het dressoir van Mintjens (enige) auteursrechtelijke bescherming toekomt.

5. Het hof overweegt als volgt. Van een verveelvoudiging in de zin van art. 13 Aw. is sprake indien een bepaalde mate van overeenstemming bestaat tussen het auteursrechtelijk beschermde werk en het beweerdelijk inbreukmakende werk; daartoe moet worden beoordeeld of het beweerdelijk inbreukmakende werk de

auteursrechtelijk beschermde trekken van het eerdere werk vertoont, zodanig dat de totaalindrukken overeenkomen. Een (door de maker van het beweerdelijk inbreukmakende werk te ontzenuwen) vermoeden van ontlening moet worden aangenomen indien het beweerdelijk inbreukmakende werk in zodanige mate de auteursrechtelijk beschermde trekken van het eerdere werk vertoont, dat de totaalindrukken die beide werken maken te weinig verschillen voor het oordeel dat het eerstbedoelde werk als een zelfstandig (bedoeld is: nieuw en oorspronkelijk) werk kan worden aangemerkt (HR 29 december 1995, NJ 1996, 546 en HR 29 november 2002, NJ 2003, 17). Het hof merkt daarbij op dat voor (tegen)bewijsoverlevering in een kort geding als het onderhavige geen plaats is.

6. Het hof zal eerst onderzoeken welke de auteursrechtelijk beschermde trekken van het dressoir uit de Frodo-meubellijn zijn.

7. Het dressoir 'Frodo' kent verschillende uitvoeringen: met twee, drie en vier deuren en laden en in verschillende houtsoorten.

Ter zitting heeft Mintjens een model met vier deuren getoond. Het dressoir heeft dikke poten en een dik bovenblad en is voorzien van deuren met kaders. Als een auteursrechtelijk beschermde trek van het dressoir merkt het hof aan de horizontale en verticale groeven die in de kaders van de deuren en in de laden (alleen verticale) zijn gefreesd, waardoor het lijkt alsof de laden deel uitmaken van de kaders en, meer in het bijzonder, alsof de hoeken van de kaders uit 'losse' blokjes (rechthoekjes) bestaan.

Het hof merkt op dat, anders dan de voorzieningenrechter meent, dit kenmerk bij geen van de andere, tot de 'blokvormige meubelstijl' behorende dressoirs die zijn afgebeeld op de door VDV overgelegde foto's, voorkomt. Ook indien bovenbladen van dressoirs en tafelbladen alsmede spiegellijsten met 'blokjes' (productie 5 respectievelijk 11 van VDV in eerste aanleg) reeds op de markt waren - Mintjens betwist dit - doet dat aan dit oordeel niet af.

Wat betreft de overgelegde afbeelding van de bovenbladen van dressoirs en de tafelbladen geldt dat de 'blokjes' niet zijn uitgefreesd, maar werkelijk de bovenzijde van de tafelpoten vormen, die immers doorlopen in het bovenblad respectievelijk het tafelblad. De spiegellijsten op de overgelegde afbeelding hebben in verhouding tot hun lengte en breedte een zeer geringe diepte - zij lijken eerder tweedimensionaal dan driedimensionaal - waardoor het effect van de uitgefreesde groeven (de 'blokjes') niet vergelijkbaar is met dat van de uitgefreesde groeven in het dressoir en ook geen sprake is van een met dat van het dressoir vergelijkbaar lijnenspel. Als een auteursrechtelijk beschermde trek van het dressoir 'Frodo' beschouwt het hof voorts de in de twee voorste stijlen/poten van het dressoir gefreesde uitholling, die doorloopt in het (dikke) bovenblad (door VDV aangeduid als 'halvemaanvormig').

De overige, door Mintjens als kenmerkend aangeduide elementen, te weten de diep gelegen panelen en de dikte van de poten, merkt het hof niet aan als

auteursrechtelijk beschermde trekken wegens het ontbreken van oorspronkelijkheid.

Het hof is van oordeel dat de totaalindruk van het dressoir 'Frodo' vooral wordt bepaald door de uitgefreesde blokjes en het daardoor ontstane lijnenspel en beschouwt deze auteursrechtelijk beschermde trek dan ook als de gezichtsbepalende trek. De uitgeholde poten springen minder in het oog; door de dikte van de poten wordt in de eerste plaats de 'blokvorm' benadrukt.

8. Het hof zal voorts onderzoeken of en in hoeverre het dressoir van VDV met de auteursrechtelijk beschermde trekken van het dressoir van Mintjens overeenstemming vertoont.

Het dressoir 'Freedom' van VDV, zoals dat getoond is ter zitting, heeft blokvormige poten en een dik bovenblad en is voorzien van vier deuren. In de hoeken van de kaders van de deuren zijn horizontale en verticale groeven gefreesd waardoor het lijkt alsof de hoeken van de kaders uit 'losse' blokjes (rechthoekjes) bestaan en waardoor een lijnenspel ontstaat dat vergelijkbaar is met dat bij het dressoir 'Frodo'. Het dressoir 'Freedom' vertoont derhalve de auteursrechtelijk beschermde trek van het dressoir 'Frodo' die gezichtsbepalend is. Naar het oordeel van het hof komt de totaalindruk van het dressoir 'Freedom' daardoor zodanig overeen met die van het dressoir 'Frodo', dat sprake is van inbreuk op het auteursrecht van Mintjens.

9. Wegens gebrek aan belang kan in het midden blijven of VDV tevens inbreuk maakt op het modelrecht van Mintjens.

10. De grieven zijn gegrond. Het vonnis van de voorzieningenrechter zal worden vernietigd en het gevorderde inbreukverbod zal alsnog worden toegewezen met betrekking tot het dressoir. VDV zal in de proceskosten van beide instanties worden verwezen.

11. Mintjens maakt aanspraak op een volledige proceskostenvergoeding overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 van Richtlijn 2004/48/EG van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (Handhavingsrichtlijn). Zij heeft in dat verband declaraties en een specificatie overgelegd (productie 15 hoger beroep).

12. Het hof overweegt als volgt. De Handhavingsrichtlijn is wat betreft vergoeding van buitengerechtelijke en proceskosten inmiddels geïmplementeerd in de Nederlandse wet door toevoeging van artikel 1019h aan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, in werking getreden op 1 mei 2007. De richtlijn had uiterlijk 29 april 2006 in de Nederlandse wet geïmplementeerd moeten zijn. Door de niet-tijdige implementatie is voor de Nederlandse rechter de verplichting ontstaan de bestaande regelgeving zoveel mogelijk richtlijnconform te interpreteren. Dit geldt evenwel slechts voor zaken die aanhangig zijn gemaakt na 29 april 2006 (de uiterste implementatiedatum). De onderhavige zaak was in eerste aanleg aanhangig vanaf 18 februari 2006, de datum waarop de kort-gedingdagvaarding is uitgebracht (artikel 125 Rv.) en de zaak in hoger beroep vanaf 4 april 2006, de dag waarop de appèldagvaarding is uitgebracht. Derhalve is zowel de procedure in eerste aanleg als die in appel aanhangig gemaakt vóór 29 april

2006, zodat voor beide instanties geldt dat er geen aanleiding bestaat voor richtlijnconforme toepassing van artikel 14. Handhavingsrichtlijn.

13. Tegen de nevenvorderingen heeft VDV geen verweer gevoerd, zodat deze in beginsel, behoudens het hierna overwogene en rekening houdend met de belangen van partijen, zullen worden toegewezen als in het dictum vermeld.

14. Zonder toelichting valt niet in te zien welk belang Mintjens heeft bij toewijzing van het sub d gevorderde, naast het sub c en e gevorderde. Deze nevenvordering zal om die reden worden afgewezen.

15. De vorderingen tot het doen van opgave van genoten winst en winstafdracht (petitum sub g en h) zullen eveneens worden afgewezen. Voor winstafdracht is slechts plaats voor zover sprake is van kwade trouw van de inbreukmaker. Dat sprake zou zijn van kwade trouw van VDV is voorshands niet vast komen te staan. Dit onderwerp kan zo nodig in een bodemprocedure aan de orde worden gesteld.

16. Het hof zal VDV enige tijd gunnen om aan dit arrest te voldoen en zal de termijnen daarvoor ruimer vaststellen. Het hof ziet voorts aanleiding de gevorderde dwangsommen op een lager bedrag vast te stellen. Op de voet van artikel 260 lid 1 Rv. zal het hof een redelijke tennijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak bepalen.

Beslissing

Het hof:

vernietigt het vonnis van de voorzieningenrechter in de rechtbank Middelburg van 8 maart 2006;

en, opnieuw rechtdoende, gebiedt VDV binnen twee weken na betekening van dit arrest elke inbreuk op de auteursrechten van Mintjens op het dressoir 'Frodo' te staken en gestaakt te houden, zulks op straffe van een dwangsom van €20.000,- voor iedere keer dat VDV in strijd met dit gebod handelt;

gebiedt VDV binnen één week na betekening van dit arrest de verspreiding van (reclame)materiaal waarin de inbreukmakende modellen staan afgebeeld te staken en gestaakt te houden, zulks op straffe van een dwangsom van €5.000,- voor iedere keer dat VDV in strijd met dit gebod handelt;

veroordeelt VDV binnen een maand na betekening van dit arrest over te gaan tot het . ter beschikking stellen aan Mintjens van de gehele voorraad van inbreukmakende meubelen die zich nog bij VDV bevinden of die anderszins onder controle van VDV zijn, vergezeld van een door een registeraccountant gecertificeerde verklaring dat deze hoeveelheid gelijk is aan de totale, in het bezit van VDV zijnde of onder haar controle zijnde hoeveelheid inbreukmakende meubelen, zulks op straffe van een dwangsom van €2.000,- voor iedere dag dat VDV niet aan deze veroordeling voldoet;

veroordeelt VDV binnen een maand na betekening van dit arrest de raadvrouw van Mintjens volledige schriftelijk opgave te doen van de namen en adressen en telefoonnummers van alle (rechts)personen die betrokken zijn bij de productie en verhandeling van de inbreukmakende meubelen, daaronder begrepen toeleveranciers en afnemers, vergezeld van een door een

registeraccountant gecertificeerde verklaring waaruit de juistheid en volledigheid van de opgave blijkt, zulks op straffe van een dwangsom van € 2.000,- voor iedere dag dat vnv niet aan deze veroordeling voldoet;

veroordeelt VDV binnen een maand na betekening van dit arrest de raadvrouw van Mintjens volledige schriftelijk opgave te doen van de aantallen verkochte en geleverde inbreukmakende meubelen alsmede de daarvoor in rekening gebrachte prijzen, vergezeld van een door een registeraccountant gecertificeerde verklaring waaruit de juistheid en volledigheid van de opgave blijkt, zulks op straffe van een dwangsom van €2.000,- voor iedere dag dat VDV niet aan deze veroordeling voldoet;

veroordeelt VDV binnen twee weken na betekening van dit arrest, zulks op straffe van een dwangsom van € 500,- voor iedere dag of ieder gedeelte van een dag dat VDV daarmee in gebreke blijft, aan iedereen door wie een (nog niet geleverde) bestelling is geplaatst betreffende het inbreukmakende dressoir uit het Fortuna/Freedomprogramma bij brief als volgt te berichten:

'Geachte heer/mevrouw,

Onlangs heeft u een order geplaatst voor (een) door ons te door aangeboden Fortuna/Freedom-dressoir(s). Op bevel van het gerechtshof te 's-Gravenhage delen wij u mede dat wij dit meubel uit de handel moeten nemen. Dit model maakt namelijk inbreuk op het auteursrechten van N. V. Karel Mintjens te Malle, België. Om deze reden moeten wij uw order van ... annuleren.'

veroordeelt VDV binnen een maand na betekening van dit arrest de raadvrouw van Mintjens een door een registeraccountant gecertificeerde verklaring te zenden waaruit blijkt dat de brieven met voormelde inhoud feitelijk en tijdig zijn verzonden, zulks op straffe van een dwangsom van €500,- voor iedere dag of ieder gedeelte van een dag dat VDV daarmee in gebreke blijft;

veroordeelt VDV in de kosten van deze procedure, tot op heden aan de zijde van Mintjens in eerste aanleg begroot op 319,32 aan verschotten en €1.054,- aan salaris procureur en in hoger beroep op €376,32 aan verschotten en €2.682,- aan salaris procureur;

verklaart dit arrest uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het anders of meer gevorderde;

bepaalt dat Mintjens de eis in de hoofdzaak dient in te stellen binnen drie maanden na betekening van dit arrest.